

SPRAWOZDANIE

W dniach 22-23 września 2025 r. w Ustce odbyło się posiedzenie Konferencji Rektorów Kształcących Nauczycieli i Pedagogów „KRUPed”, w którym wzięli udział przedstawiciele uczelni członkowskich.

W pierwszym dniu posiedzenia omówiono następujące zagadnienia:

- (1) bezpieczeństwo na uczelniach
- (2) warunki aktualnej i przyszłej ewaluacji
- (3) przygotowanie do projektu badawczego pt. „Kształcenie nauczycieli w liczbach – sposoby oraz efekty realizacji standardu kształcenia nauczycieli w uczelniach w roku 2026”

W drugim dniu podjęto zagadnienia związane z

- (4) efektywnym zarządzaniem Uniwersytetem Pomorskim w Słupsku w celu minimalizowania zjawiska drop-out
- (5) studentem zagranicznym w procesie rekrutacji na polską uczelnię.

Przewodnicząca KRUPed i Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (APS) Profesor Barbara Marcinkowska omówiła działania wdrożone w Akademii, których celem jest minimalizowanie wystąpienia sytuacji niebezpiecznych oraz zwróciła uwagę na obszary, które wymagają szczególnej uwagi, tj.: bezpieczeństwo w wymiarze codziennym, działania podejmowane na wypadek wojny, sytuacje niebezpieczne związane ze społecznością akademicką (np. mobbing, próby samobójcze, nękanie). Po przedstawieniu działań podjętych przez APS Profesor Barbara Marcinkowska zwróciła się do uczestników posiedzenia z pytaniem o działania podejmowane przez pozostałe uczelnie członkowskie. W wyniku dyskusji uczestnicy zgodnie uznali, że powinny obowiązywać takie same standardy działań w sytuacjach kryzysowych dla wszystkich uczelni w kraju. Autonomia uczelni sprawia, że każda z nich podejmuje działania w kluczowych kwestiach w odmienny sposób, podczas gdy wskazane byłoby wypracowanie spójnych i jednolitych standardów postępowania w celu minimalizowania zagrożeń oraz zapobiegania sytuacjom trudnym i kryzysowym. Zauważono, że aktualnie uczelnie działają w dużym stopniu intuicyjnie, co nie zawsze oznacza działanie skuteczne i potrzebne w danym momencie. Stwierdzono również, że konieczne jest wzmocnienie finansowe uczelni w tym zakresie.

W imieniu konferencji Profesor Barbara Marcinkowska zwróci się z wnioskiem do KRASP o:

– wprowadzenie jednolitego standardu umowy uczelni ze służbami,

- opracowanie ogólnych standardów postępowania dla uczelni w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienie wsparcia ze strony ministerstwa w zakresie koordynacji działań, tak aby unikać zbędnych procedur i skupić się na kwestiach rzeczywiście istotnych.

W drugiej części posiedzenia p.o. Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, prof. dr hab. Bogusław Przywora przedstawił najnowsze informacje dotyczące planowanych zmian w systemie ewaluacji oraz ich potencjalnych konsekwencji dla uczelni.

Wskazał m.in., że warto rozważyć poddanie ocenie tych dyscyplin, które nie były dotąd ewaluowane. Zaznaczył również, że Ministerstwo nie przeprowadziło analizy wpływu planowanych zmian na wysokość subwencji. Podkreślił, że zmiany nie będą obejmować postępowań już wszczętych, jednak mogą uniemożliwić otwieranie nowych przewodów doktorskich oraz rekrutację do szkół doktorskich w niektórych przypadkach. Wspomniał także o planach wprowadzenia dodatkowego elementu wspierającego doktorantów w przeliczniku subwencji. Proponowane zmiany mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku. W dalszej części odbyła się dyskusja, podczas której członkowie posiedzenia poruszyli szereg kwestii problemowych wynikających z proponowanych regulacji.

Wskazano m.in. na ryzyko związane z planowanym wzmocnieniem komponentu eksperckiego oraz wprowadzeniem elementu instytucjonalnego w nowym modelu ewaluacji. Podjęto temat minimalnej liczby pracowników N wymaganej do przeprowadzenia ewaluacji – zaznaczono, że przy N na poziomie 15–20 pojawiają się trudności, szczególnie w kontekście mniejszych dyscyplin. Zwrócono uwagę, że może to być działanie zmierzające do wygaszania niektórych z nich.

Wyrażono również obawy co do realnej możliwości przeprowadzenia eksperckiej oceny przez Ministerstwo – z uwagi na ograniczenia kadrowe i organizacyjne. Podkreślono, że ocena pracownicza nie będzie mogła być łączona, a także że planowane jest odejście od wskaźnika N0. W toku dyskusji pojawiła się także opinia, iż proponowane zmiany mogą stanowić próbę przekształcenia systemu szkolnictwa wyższego w sposób pośredni, bez szerokiej konsultacji ze środowiskiem akademickim.

W podsumowaniu ustalono, że po otrzymaniu oficjalnych dokumentów z Ministerstwa zasadne będzie zorganizowanie spotkania w celu wypracowania wspólnego stanowiska.

W trzeciej sesji posiedzenia, poświęconej przygotowaniom do realizacji projektu badawczego, Prorektor ds. nauki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS przedstawił główne założenia planowanego przedsięwzięcia oraz zainicjował dyskusję nad jego kluczowymi aspektami.

Omówiono potencjalne zagrożenia związane z przeprowadzeniem badań oraz zidentyfikowano istotne dane, mające wpływ na jakość kształcenia nauczycieli. Zwrócono uwagę na poważne problemy systemowe, takie jak starzenie się kadry nauczycielskiej, niski odsetek młodych nauczycieli oraz malejące zainteresowanie zawodem nauczyciela, co przekłada się na niewielką liczbę kandydatów podejmujących studia na kierunkach nauczycielskich.

W dalszej części sesji przedstawiono cel jakościowego badania oraz szczegółowo omówiono działania, które należy podjąć w celu jego skutecznej realizacji. Wskazano również potrzebę wypracowania konkretnych rozwiązań służących zwiększeniu atrakcyjności zawodu nauczyciela w oczach młodego pokolenia oraz zachęcenia młodzieży do wyboru tej ścieżki kariery zawodowej.

Drugiego dnia posiedzenia zaprezentowano dwa wystąpienia dotyczące aktualnych wyzwań w obszarze zarządzania uczelnią i rekrutacji.

W pierwszej części sesji dr Wioletta Szymańska, prof. Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku, przedstawiła działania podejmowane przez Uniwersytet Pomorski w ramach projektu mającego na celu ograniczenie zjawiska drop-out, czyli rezygnacji studentów z kontynuowania studiów.

Wskazano na konieczność zwiększenia atrakcyjności zajęć dydaktycznych oraz wsparcia studentów poprzez mentoring i doradztwo. Podkreślono znaczenie identyfikacji przyczyn zjawiska drop-out i zaprojektowania odpowiednich działań naprawczych.

Omówiono również możliwość elastycznego podejścia do organizacji procesu studiowania, m.in. poprzez wdrażanie platform e-learningowych, zarówno na wybranych kierunkach, jak i potencjalnie w szerszym zakresie. Zasygnalizowano potrzebę modyfikacji działań promocyjnych uczelni w taki sposób, aby były one bardziej przejrzyste i skutecznie docierały do kandydatów, wspierając ich w świadomym wyborze kierunku studiów.

Wskazano także na konieczność podnoszenia kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w zakresie kształcenia hybrydowego – np. poprzez szkolenia z przygotowywania materiałów dydaktycznych. Zaproponowano również uporządkowanie dostępu do najważniejszych informacji dla studentów, np. poprzez stworzenie aplikacji akademickiej oraz wdrożenie mikropoświadczeń jako formy dokumentowania efektów uczenia się.

W drugiej części sesji głos zabrał Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku, dr hab. Marek Łukasik, prof. UP, który odniósł się do problemów związanych z rekrutacją studentów zagranicznych.

Wskazał, że zmiany w rozporządzeniu wprowadzone w lipcu br. istotnie zakłóciły proces rekrutacji w bieżącym roku akademickim. Nowe przepisy wymusiły konieczność dostarczenia przez kandydatów kompletu dokumentów już na etapie rekrutacji – brak możliwości ich późniejszego uzupełnienia skutkowało odrzuceniem wniosków.

Podkreślono, że taka praktyka ogranicza dostępność polskich uczelni dla kandydatów zagranicznych i obniża ich atrakcyjność na rynku międzynarodowym. Zwrócono również uwagę na ograniczone możliwości wsparcia administracyjnego dla studentów z zagranicy. W toku dyskusji pojawiła się propozycja powrotu do wcześniejszego rozwiązania, w którym kandydat zobowiązany był do dostarczenia oryginału dokumentu bezpośrednio do uczelni – nie jedynie do wglądu.

PODSUMOWANIE POSIEDZENIA

W toku obrad sformułowano szereg postulatów oraz rekomendacji dotyczących funkcjonowania uczelni wyższych i wyzwań stojących przed systemem szkolnictwa wyższego. W szczególności zwrócono uwagę na potrzebę:

- wprowadzenia obowiązku dostarczania oryginałów dokumentów podczas procesu rekrutacji na studia, co miałooby na celu zwiększenie transparentności i ograniczenie problemów administracyjnych, zwłaszcza w przypadku studentów zagranicznych;
- uszczelnienia organizacji pierwszego semestru studiów, w celu zmniejszenia zjawiska rezygnacji studentów (drop-out) i poprawy jakości procesu dydaktycznego;
- systemowego rozwiązania problemu wizowego, który wpływa na płynność i efektywność procesu rekrutacji studentów z zagranicy;
- opracowania wspólnych wytycznych dotyczących wdrażania NIS (Narodowego Instytutu Szkoleń) dla wszystkich uczelni oraz wskazania stabilnego źródła finansowania tych działań;
- zbudowania jednolitych standardów w zakresie bezpieczeństwa uczelni, obejmujących podstawowe procedury i mechanizmy reagowania, tak aby działania poszczególnych uczelni były spójne i skoordynowane;
- zapewnienia wsparcia psychologicznego dla studentów i pracowników, finansowanego lub organizowanego przez uczelnie, ewentualnie we współpracy z zewnętrznymi instytucjami;
- konsultowania i opiniowania przez środowisko akademickie wszystkich projektów dokumentów dotyczących szkolnictwa wyższego oraz zasad ewaluacji.

- Wskazano na potrzebę dalszej współpracy i wypracowania wspólnego stanowiska wobec planowanych zmian legislacyjnych oraz strategicznych kierunków rozwoju sektora.

W końcowej części posiedzenia podjęto wstępne ustalenia dotyczące organizacji kolejnych spotkań KRUPed. Zaproponowano, aby wiosenne posiedzenie zostało zorganizowane przez Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie. Natomiast jubileuszowe posiedzenie z okazji 35-lecia Konferencji planowane jest na jesień 2026 roku w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. W kontekście obchodów rocznicowych zaproponowano przygotowanie specjalnej publikacji jubileuszowej, która miałaby podsumować historię i działalność KRUPed.

dr hab. Barbara Marcinkowska, prof. APS

Przewodnicząca Konferencji Rektorów

Uczelni Kształcących Nauczycieli i Pedagogów „KRUPed”